

***Fusarium circinatum* (Eppo-code: GIBBCI)**

Harskanker bij den (pitch canker of pine)

Type organisme: Schimmel
Status: Niet aanwezig in Nederland
EU-status: Quarantaine-soort, aanwezig in de EU.

Waardplanten

Soorten van het geslacht *Pinus*, *Pseudotsuga menziesii*, en de grassen *Bromus carinatus*, *Holcus lanatus* en *Schedonorus arundinaceus*.

Klik [hier](#) voor een actueel overzicht van de waardplanten. Houd er rekening mee dat er mogelijk nog andere waardplanten zijn.

Symptomen

Naalden verkleuren waardoor takken ontstaan met totaal verkleurde bruine naalden, die aan de boom blijven hangen. Uiteindelijk vallen de naalden af en sterven de takken af. Vaak zijn er kankers (verdikkingen) met harsuitreding. *F. circinatum* kan de gehele boom aantasten: wortels, stam, takken, naalden en kegels (vrouwelijk en mannelijk). De ziekte veroorzaakt verkleuring van de naalden en sterfte bij zaailingen.

Bruin verkleurde naalden aan individuele takken (pijlen) en complete kroon (rechts) (© NWWA)

Scheutsterfte en bruinverkleuring van naalden van *Pinus* (© NVWA)

Harsuitscheiding op stam van *Pinus*.
(© NVWA).

Kanker met harsuitscheiding op de stam van *Pinus*. (© NVWA).

Waarnemen

Wanneer en hoe waar te nemen

Het gehele jaar waar te nemen, eerst door verkleurde naalden (eerst dof groen, dan vergelend en uiteindelijk roodbruin of bruin), die nog enige tijd aan de takken blijven hangen. Later in het seizoen vallen de naalden af. Ook in jonge boompjes en zaailingen veroorzaakt de schimmelverkleuring van de naalden (vaal geel/wit en later bruin), maar vaak is een besmetting in jonge boompjes niet waarneembaar.

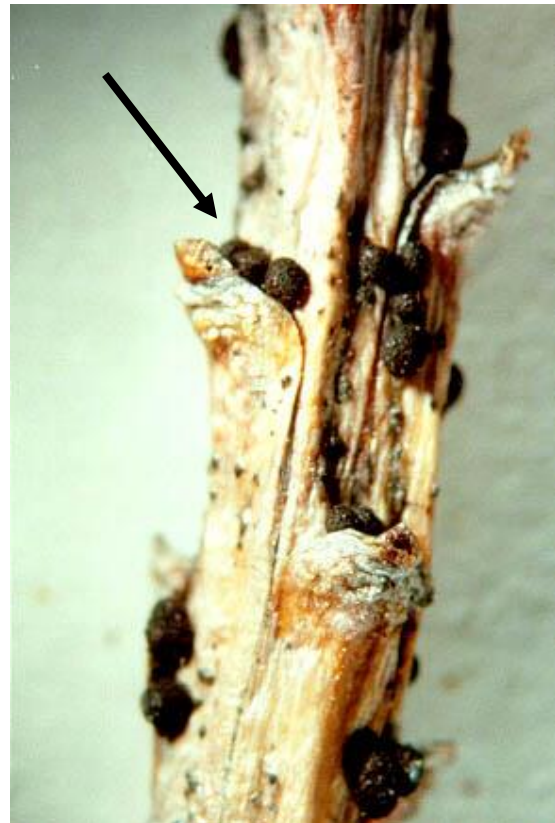
Waar komt het organisme voor

Klik [hier](#) voor een actueel overzicht waar het organisme voorkomt. Houd er rekening mee, dat ze mogelijk ook nog in andere landen voorkomt.

Soorten die erop lijken

Er zijn verschillende andere schimmelsoorten die vergelijkbare verkleuring van de naalden en harsuitscheiding veroorzaken:

- *Diplodia sapinea* veroorzaakt ook verkleuring van de naalden, maar maakt vaak ook vele kleine zwarte vruchtlichamen ("gemalen zwarte peper") op de naalden en schubben van de kegels.
- *Ramichloridium pini* geeft alleen verkleuring van naalden van het huidige groeiseizoen.
- *Botrytis*-soorten veroorzaken grijze schimmeldraden over de aangetaste delen van de plant.
- [Gremmeniella abietina](#) vormt zwarte of lichtbruine vruchtlichamen op de takjes bij de naaldbasis. Ook deze soort tast alleen jongere naalden aan.
- [Caliciopsis pinea](#) veroorzaakt ook hars-uitscheidende kankers, maar vormt zwarte buisvormige vruchtlichamen op de bast van de aangetaste takken of stammen.

Twee typen vruchtlichamen van *G. abietina* op tak (© Canadian Forest Service, Laurentian Forestry Centre, St. Foy, Quebec).

Ook aantasting door insecten kan bij *Pinus* verkleuring van naalden geven (*Tomicus piniperda*) of harsuitscheiding (andere schorskevers). Aantasting door insecten is te herkennen doordat er gangetjes in de scheuten of naalden zitten, er gaatjes in de stam of takken zitten, of een gangenstelsel onder de schors. Meer foto's van *Fusarium circinatum* en andere aantasters zijn [hier](#) te vinden.

Wat te doen?

Melden bij (vermoeden van) vondst

Dit organisme heeft de quarantaine-status of er gelden noodmaatregelen voor. Neem direct contact op met uw keuringsdienst of de NVWA, indien u een besmetting met dit organisme vermoedt. U mag geen plantenpaspoort uitgeven, en geen handelingen doen met, of bestrijding uitvoeren op betreffende planten, totdat uw keuringsdienst of de NVWA uitsluitel geeft.

Voorkomen van verdere verspreiding en bestrijding

U mag geen handelingen of zelfstandig bestrijding uitvoeren bij het vermoeden van aanwezigheid van dit quarantaine-organisme. Probeer eventueel besmette planten fysiek gescheiden te houden van andere planten, maar zonder deze te verplaatsen.

Meer informatie

Meer informatie kunt u vinden op:

- <https://gd.eppo.int/taxon/GIBBCI/documents>
- <https://www.forestresearch.gov.uk/tools-and-resources/pest-and-disease-resources/pitch-canker-pine-fusarium-circinatum/>

Opmerkingen/aanvullingen

Heeft u een vraag, opmerking of aanvulling over deze informatie, stuur deze dan naar het Klantcontactcentrum van de NVWA:

<https://www.nvwa.nl/over-de-nvwa/contact/vraag-stellen-aan-de-nvwa>